

KIRJALLINEN KYSYMYS 1101/2013 vp

Kuhan alamitan nostaminen

Eduskunnan puhemiehelle

Maa- ja metsätalousministeriö tiedotti 14.11.2013 valtioneuvoston hyväksymästä kalastusasetuksen muutoksesta, jonka mukaan neljän lohikalan alamitat nousevat ja nieriä rauhoitetaan Vuoksen vesistöalueella. Uudet säännökset tulevat voimaan 1.1.2014 alkaen. Luonnonvesistä pyydettyjen kalojen uusi alamitta on meritaimenella ja järvilohella 60 senttimetriä. Järvitaimenen uudet alamitat ovat leveysasteen 67°00'N etelä- tai pohjoispuolesta riippuen 60 senttimetriä tai 50 senttimetriä. Harjuksen alamitta nousee leveysasteen 67°00'N eteläpuolisissa vesissä 35 senttimetriin ja pohjoispuolisissa vesissä alamitta säilyy ennallaan 30 senttimetrissä. Vuoksen vesistöalueen nieriä eli saimaan-nieriä rauhoitetaan täydellisesti.

Alamitta- ja rauhoitussäännösten tarkoituksena on turvata luonnonvaraisina esiintyvien kalalajien säilyminen. Säännösten tavoitteena on tehostaa meritaimenen, järvilohen, järvitaimenen, harjuksen ja saimaan-nieriän suojelua sekä edistää näiden kantojen elpymistä ja kestävä kalastuksen toteutumista.

Nämä ovat hyviä tavoitteita, mutta uhanalaisien kalalajien lisäksi vastuullinen kalastus vaatii sääntelyä myös muille kalalajeille. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen tutkija Ari Westermarck esitelmöi Vastuullinen vapaa-ajankalastus -seminaarissa kuhankalastusjärjestelyistä. Esitelmässä osoitettiin, miten nostamalla kuhan alamittaa voidaan moninkertaistaa kuhavesien tuotto. Westermarckin mukaan Suomessa ei pitäisi tyytyä 40-senttisiin pikkukuihin ja alhaisiin saalismääriin, kun nostamalla kuhan alamittaa viidellä sentillä voitaisiin lisätä kalastusmatkailijoita houkuttavien suurkuhien määrää. Samalla ammattikalastajien saaliit kasvaisivat.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko maa- ja metsätalousministeriöllä menossa hankkeita myös kuhan alamitan nostamiseksi?

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 2013

Jukka Kärnä /sd

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jukka Kärnä /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 1101/2013 vp:

Onko maa- ja metsätalousministeriöllä menossa hankkeita myös kuhan alamittan nostamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Maa- ja metsätalousministeriö on tiedostanut kuhan kalastukseen liittyvät sääntelyn tehostamistarpeet. Kalastuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä ajankukaistetaan myös muiden kuin valtioneuvoston asetuksessa 806/2013 tarkoitettujen lohikalojen kalastuksen rajoittamiseksi annettavaa säännöstöä. Kalastuslakiehdotuksessa kalastuksen rajoittamiseksi annettavien valtioneuvoston asetusten perustana olevia valtuussäännöksiä on ajankukaistettu siten, että niillä varmistetaan kalatalousviranomaiselle asianmukaiset valtuudet kalastuksen ajallisten ja alueellisten rajoitusten sekä pyydysten lukumääriä ja ominaisuuksia koskevien rajoitusten antamiseen.

Kuhan kalastuksessa ja kuhakantojen tilassa on huomattavia eroavaisuuksia niin merialueen ja sisävesien, kuin myös sisävesissä eri vesistöjen, välillä. Tästä johtuen tarkoituksenmukaisin kuhan kalastuksen sääntelymalli vaihtelee eri alueilla ja vesistöissä. Kuhan kalastuksen ohjausta sekä sen ekologisia, taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia sisävesillä on tuoreeltaan selvitetty maa- ja metsätalousministeriön rahoittamassa Helsingin yliopiston ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen yhteistutkimushankkeessa. Vuonna 2012 valmistuneessa hankkeen loppura-

portissa todetaan, että kuhan kalastuksen oikeat ohjauspäätökset tarvitsevat perustakseen vesistökohtaiset tiedot kuhakannan tilasta. Kuhan kasvunopeus, sukukypsyyskoko ja -ikä, suhteellinen runsaus verrattuna saaliskaloihin sekä kalastus ja saaliit olisi hyvä tuntea kalastuksen säätelyn tarkoituksenmukaiseksi toteuttamiseksi.

Kuhan kalastuksen ekologista kestävyyttä voitaisiin monissa vesistöissä todennäköisesti parantaa suurentamalla kuhan alamittaa. Kuhan kestävä kalastuksen järjestämisessä alamittasääntely on kuitenkin vain yksi monista keinoista. Niin merialueella kuin sisävesissäkin kuhan kalastuksen nykyistä kestävämmän kalastuksen järjestämiseen liittyy kysymyksiä myös verkko- kalastuksen solmuvälirajoituksista ja muista pyydysrajoituksista sekä mm. kysymys kalastuslaisa ehdotetun ylämittasäätelyn käyttöön otosta, kuturauhoituksesta ja vapaa-ajankalastuksen päiväkohtaisista saaliskiintiöistä. Kuhan kalastuksen ohjaus on sosiaalisen ja taloudellisen kestävyden kannalta tärkeää toteuttaa yhteen sovitavasti siten, että rajoituksien aiheuttamat muutokset kohtelevat eri kalastajaryhmiä tasapuolisesti ja että rajoitukset ottavat huomioon elinkeinon harjoittamisen edellytykset.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että parhaiten kuhan kalastuksen tarkoituksenmukainen säätely voidaan toteuttaa uuden kalastuslain tultua voimaan, jolloin kuhan kalastukselle voidaan joko valtioneuvoston asetuksella tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hallintopäätöksellä asettaa alueellisia ja mahdollisesti myös ajallisia pyyntirajoituksia. Asetustasoisten yleissäännösten uudistustarpeet kalalajien alamittojen sekä muiden pyynnin säätelykeinojen osalta tullaan arvioimaan uudelleen viimeistään kalastusasetusta uudistettaessa.

Yhtenä vaihtoehtona kuhan kalastukseen liittyvän sääntelyn tehostamistarpeiden arvioimiseksi maa- ja metsätalousministeriö harkitsee myös asiaa selvittävän työryhmän perustamista.

Työryhmä tekisi esityksen kuhan kalastuksen valtakunnallisiksi asetustason yleissäännöksiksi huomioiden merialueen ja sisävesien erityispiirteet.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2013

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 1101/2013 rd undertecknat av riksdagsledamot Jukka Kärnä /sd:

Har jord- och skogsbruksministeriet pågående projekt som syftar till att höja minimimåttet också för gös?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Jord- och skogsbruksministeriet har identifierat behovet av att effektivisera regleringen av gösfisket. I samband med totalreformen av lagen om fiske ska bestämmelserna om att begränsa fisket också efter andra laxfiskar än de som avses i statsrådets förordning 806/2013 uppdateras. I förslaget till lagen om fiske har bemyndigande som ligger till grund för statsrådets förordningar om begränsning av fisket uppdaterats på det sättet att det tillförsäkrar fiskerimyndigheten nödvändiga rättigheter att utfärda tids- och regionmässigt begränsande bestämmelser om fisket samt begränsande bestämmelser om antalet fiskeredskap och redskapens egenskaper.

Gösfisket och gösbeståndets status varierar stort mellan såväl havsområdet och inlandsvatten som mellan de olika vattenförekomsterna av inlandsvatten. Därför varierar regleringssättet också mellan de olika regionerna och vattendragen. Helsingfors universitet och Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet har nyligen studerat styrning av gösfisket och dess ekologiska, ekonomiska och sociala effekter i ett samforskningsprojekt som jord- och skogsbruksministeriet har finansierat. För att man ska kunna ta rätta beslut om styrningen av gösfisket behövs det enligt projektets slutrapport från år 2012 vattendragsspeci-

fika uppgifter om gösbeståndets status. För att regleringen av fisket efter gös ska vara ändamålsenlig, är det bra ha information om gösens tillväxthastighet samt storleken och åldern när den är könsmogen, populationens relativa storlek jämfört med fångstfiskar samt om fisket och fångsterna.

Antagligen kunde man förbättra gösfiskets ekologiska hållbarhet i många vattendrag genom att höja minimimåttet. Detta är dock bara ett av de många sätten att ordna gösfisket på ett hållbart sätt. Att ordna gösfisket på ett mer hållbart sätt jämfört med i dag är också kopplat till frågor som gäller nätfiskets knutavståndsbegränsningar och andra fångstredskapsbegränsningar, bl.a. maximala mått som föreslås i lagen om fiske, fredning under lektid och fritidsfiskets dagsspecifika fångstkvoter. Med tanke på den sociala och ekonomiska hållbarheten är det viktigt att regleringen av gösfisket görs på ett samordnat sätt så att de ändringar som begränsningarna medför berör olika grupper av fiskare rättvist och att begränsningarna tar hänsyn till näringens verksamhetsförutsättningar.

Jord- och skogsbruksministeriet anser att regleringen av gösfisket på ett ändamålsenligt sätt sker bäst efter att den nya lagen om fiske har trätt i kraft. Då är det möjligt att antingen genom förordning av statsrådet eller närings-, trafik- och miljöcentralens förvaltningsbeslut fastställa regionala och eventuellt också tidsmässiga begränsningar för fisket. Behovet av att reformera allmänna bestämmelser om minimimått för fiskarter samt om andra fiskeregleringssätt på förordningsnivå ses över senast när förordningen om fiske reformeras.

Ett alternativ för att bedöma behovet av att effektivisera regleringen av gösfisket är att minis-

teriet överväger att tillsätta en arbetsgrupp som ska utreda frågan. Arbetsgruppen ska lämna ett förslag till allmänna bestämmelser om gösfisket

på förordningsnivå med hänsyn till havsområdets och inlandsvattens särdrag.

Helsingfors den 12 december 2013

Jord- och skogsbruksminister Jari Koskinen